

BAĞIMSIZ DENETİM YETKİLENDİRME TEBLİĞİ

Resmi Gazete Sayısı 28539
Resmi Gazete Tarihi 25.01.2013

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, bağımsız denetim kuruluşları ile bağımsız denetçilerin Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmelerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, bağımsız denetim kuruluşları ve bağımsız denetçilerin yetkilendirme şartları, müracaat usulü ve işlemleri ile yetki belgeleri ve yetkinin kullanımına ilişkin usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliğinin 49 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğdeki terimler, Bağımsız Denetim Yönetmeliğinde tanımlanan anlamları ile kullanılmıştır. Ayrıca bu Tebliğin uygulanmasında:

- a) Eğitim ve Yetkilendirme Bilgi Sistemi (EYBİS): Kurum tarafından oluşturulan, resmi sicil ve yetkilendirme işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü, tescil ve ilan edilmesi gereken içeriklerin düzenli bir şekilde depolandığı veri tabanını da içeren bilgi işlem sistemini,
- b) Güvenli elektronik imza: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 4 üncü maddesinde tanımlanan imzayı,
- c) Yetkilendirme: Denetim kuruluşu olarak faaliyette bulunma şartlarını taşıyan sermaye şirketleri ile denetçi olarak faaliyette bulunma şartlarını taşıyan meslek mensuplarına ilişkin olarak bu Tebliğde yer alan usul ve esaslara göre gerçekleştirilen işlemi,
- ç) Yönetmelik: Bağımsız Denetim Yönetmeliğini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetkilendirme Şartları

Denetim kuruluşu olarak yetkilendirilme şartları

MADDE 5 – (1) 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu ve ilgili mevzuatta öngörülen şartlar saklı kalmak kaydıyla, denetim alanında faaliyet izni talebinde bulunan kuruluşun:

- a) Sermaye şirketi olması,
- b) Paylarının veya hisselerinin nama yazılı olması,
- c) Faaliyet konusunun bağımsız denetime veya bununla birlikte 3568 sayılı Kanun kapsamındaki mesleki alana münhasır olması,
- ç) Ticaret unvanında bağımsız denetim ibaresinin bulunması,
- d) Esas sözleşmesinin veya şirket sözleşmesinin denetime ilişkin mevzuat hükümlerine aykırı hususlar içermemesi,
- e) Sermayesinin ve oy haklarının yarısından fazlasının denetçilerine ait olması ve ortaklarının tamamının meslek mensubu olması,
- f) Denetçilerinin Yönetmeliğin 14 üncü maddesi çerçevesinde Bağımsız Denetçi Belgesine sahip olması,
- g) Denetçilerinin tam zamanlı ve asgari bir raporlama dönemi için istihdam edilmiş olması,
- ğ) Yönetmeliğin 28 inci maddesindeki şartları sağlayan en az iki sorumlu denetçisinin bulunması,
- h) Denetim kadrosunun, asgari olarak, Yönetmeliğin 27 nci maddesinde belirtilen denetim ekiplerini oluşturabilecek nitelik ve genişlikte olması,
- ı) Yönetim organı üyelerinin tamamının meslek mensubu olması, yüzde yetmiş beşi geçmemek üzere çoğunluğunun ise kadrosundaki denetçilerden oluşması,

i) Denetçilerinin, ortaklarının ve kilit yöneticilerinin başka bir denetim kuruluşunda veya bağımsız denetim faaliyeti gerçekleştiren herhangi bir gerçek kişi yanında ya da tüzel kişilikte ortak, kilit yönetici veya denetçi olmaması, kendi adına bağımsız denetim faaliyetinde bulunmaması,

j) Denetim rehberleri dahil olmak üzere, esasları Kurumca belirlenen kalite kontrol sistemine ilişkin politika ve süreçlerini yazılı olarak oluşturmuş olması,

k) Denetim faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütebilmesini teminen Kurum tarafından uygun görülecek düzeyde organizasyon, mekân, teknik donanım, belge ve kayıt düzenine sahip olması,

l) Faaliyet izninin daha önce Kurum tarafından iptal edilmemiş olması,

m) Tüzel kişiliğin ve ortaklarının olumsuz bir itibara sahip olmaması ve ortaklarının denetim mesleğinin gerektirdiği şeref ve haysiyete uymayan bir durumunun bulunmaması, şarttır.

Denetçi olarak yetkilendirilme şartları

MADDE 6 – (1) Denetçi olmak isteyenlerin:

a) Hukuk, iktisat, maliye, işletme, muhasebe, bankacılık, kamu yönetimi ve siyasal bilgiler dallarında eğitim veren fakülte ve yüksekokullardan veya denkliği Yükseköğretim Kurulunca tasdik edilmiş yabancı yükseköğretim kurumlarından en az lisans seviyesinde mezun olması veya diğer öğretim dallarından lisans seviyesinde mezun olmakla beraber bu fıkrada belirtilen bilim dallarından en az lisansüstü seviyesinde diploma almış olması,

b) Meslek mensubu olması,

c) Türkiye’de yerleşik olması,

ç) Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunması,

d) Yönetmeliğin 15 inci maddesinde belirtilen uygulamalı mesleki eğitimi tamamlamış olması,

e) Yönetmeliğin 16 ncı maddesinde belirtilen denetçilik sınavında başarılı olması,

f) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış veya hükmün açıklanması geri bırakılmış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûmiyeti olmaması,

g) Faaliyet izninin daha önce Kurum tarafından iptal edilmemiş olması,

ğ) Bağımsız denetim mesleğinin gerektirdiği şeref ve haysiyete uymayan bir durumunun bulunmaması, olumsuz bir itibara sahip olmaması, şartlarını taşıması gerekir.

Ek şart belirleme

MADDE 7 – (1) Kurum, belirli alanların düzenlenmesi ve denetlenmesinden sorumlu kurum, kurul veya kuruluşların görüşlerini alarak, Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrası ile 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, bu alanlarda denetim yapacak denetim kuruluşları ve denetçiler için ek şartlar belirleyebilir ve bu şartları sağlayan denetim kuruluşları ve denetçileri listeler halinde ayrıca ilan eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yetkilendirme Müracaatı

Müracaat yeri ve usulü

MADDE 8 – (1) Denetim kuruluşu ve denetçi olarak yetkilendirilmek isteyenler müracaat işlemlerini EYBİS üzerinden yaparlar.

(2) Yetkilendirme talebinde bulunanlar öncelikle, yetkilendirme şartlarının tespitine yönelik bilgilerin tamamını sisteme girmek suretiyle EYBİS üzerinden müracaatta bulunurlar.

(3) Faaliyet izni Kurum tarafından daha önce iptal edilmiş olanlar yetkilendirme müracaatında bulunamazlar.

Müracaata yetkililer

MADDE 9 – (1) Yetkilendirmeye ilişkin müracaat;

a) Denetçilerde, şahsen veya görev alınan denetim kuruluşu aracılığıyla,

b) Denetim kuruluşlarında, imza yetkisini haiz kişiler tarafından,

yapılır.

Müracaat zamanının tespiti

MADDE 10 – (1) Kuruma elektronik ortamda yapılan müracaat tarihi, işlemin EYBİS'teki zaman damgası ile kayıt altına alındığı tarihtir.

Kurumun inceleme yükümlülüğü

MADDE 11 – (1) Yetkilendirme müracaatları, Kurumca;

- a) Talebin mevzuatta öngörülen sürede ve müracaata yetkili kişiler tarafından yapıp yapılmadığı,
 - b) Beyan edilen bilgilerin gerçeği tam olarak yansıtıp yansıtmadığı,
 - c) Yurt dışından temin edilecek belgelerin ilgili ülkenin yetkili makamlarınca veya Türkiye'nin o ülkedeki konsoloslüğunca ya da Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanıp onaylanmadığı ve müracaat dilekçesine belgelerin tercümelerinin de eklenip eklenmediği, yönünden incelenir.
- (2) EYBİS'e kaydı yapılan bilgi ve belgelerin teyitlerinde ilgili kurumların veri tabanlarından yararlanılabilir.

Kurumca eksikliklerin giderilmesi

MADDE 12 – (1) 11 inci madde uyarınca Kurumca yapılan incelemeler sonucunda, eksiklikler olduğunun anlaşılması halinde bu hususlar müracaat sahibine bildirilir.

(2) Eksikliklerin tamamlanması için otuz günden fazla olmamak üzere süre verilir. Bu süre, işlemin mahiyetine göre Kurumca en fazla on gün daha uzatılabilir.

(3) Verilen süre içerisinde eksikliklerin tamamlanmaması halinde müracaat sahibinin yetkilendirme talebinden feragat ettiği kabul edilir.

Yetkilendirme talebinin reddi

MADDE 13 – (1) 11 inci madde uyarınca yapılan incelemeler sonucunda Kurumca yetkilendirme talebinin reddine karar verilenlere ret işlemi, sebepleri belirtilerek en geç otuz gün içinde bildirilir.

İtiraz

MADDE 14 – (1) Müracaat sahipleri yetkilendirme işleminin reddine ilişkin olarak on gün içinde Kuruma itiraz edebilirler.

(2) Kurum, yapılan itirazı değerlendirir. İtirazın haklı bulunması halinde buna göre işlem tesis ederek durumu müracaat sahibine bildirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yetkilendirme İşlemleri ve Yetkinin Kullanımı

Yetkilendirme

MADDE 15 – (1) Kurum tarafından gerektiğinde yerinde inceleme yapılmak suretiyle müracaatları Kurumca değerlendirilip gerekli şartları taşıdığına karar verilen kuruluşlara en geç doksan gün içinde gerekli harç ve ücretleri ödeyerek Kuruma tescil talebinde bulunmaları gerektiği hususu bildirilir. Bu süre içinde tescil talebinde bulunulmaması halinde kuruluşun yetkilendirme talebinden feragat ettiği kabul edilir.

(2) Müracaatları Kurumca değerlendirilip gerekli şartları taşıdığına karar verilen meslek mensuplarına, gerekli harç ve ücretleri ödemeleri ve Kuruma tescil talebinde bulunmaları gerektiği hususu bildirilir.

(3) Gerekli harç ve ücretler ödendikten sonra tescil ve ilan işlemleri Kurumca tamamlanır.

Yetki belgeleri

MADDE 16 – (1) Gerekli harç ve ücreti ödeyerek Kuruma tescil talebinde bulunan kuruluşlar ile meslek mensuplarının Bağımsız Denetim Siciline tescili yapılır. Tescil edilen kuruluşlara "Bağımsız Denetim Kuruluşu Belgesi", meslek mensuplarına da "Bağımsız Denetçi Belgesi ve Bağımsız Denetçi Kimliği" verilir.

Yetkinin kullanımı

MADDE 17 – (1) Denetim ancak, Kurumca yetkilendirilen denetim kuruluşları veya denetçiler tarafından yetkileri çerçevesinde gerçekleştirilir.

(2) Denetim kuruluşları ve denetçilerin yetkilerinin kullanımı, yetkilendirmenin Kurum tarafından ilanı ile başlar.

(3) KAYİK'lerin ve faaliyet alanları, işletme büyüklükleri, çalışan sayısı ve benzeri ölçütlere göre Kurumca belirlenen işletmelerin denetimi yalnızca denetim kuruluşları tarafından, diğerlerinin denetimi ise denetim kuruluşları veya denetçiler tarafından yapılır.

(4) Denetim kuruluşlarında yetki, kuruluş adına denetim raporunu imzalamaya yetkili sorumlu denetçiler eliyle ve bunların sorumluluğunda kullanılır. Bu sorumluluk, denetim kuruluşunun ve kilit yöneticilerinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yetki Belgelerinin İadesi, Yenilenmesi ve Zayi Halleri

Yetki belgelerinin iadesi

MADDE 18 – (1) Faaliyet izni iptal edilen denetim kuruluşu ve denetçiler, Kurumca uygun görülen haller hariç olmak üzere, bu hususun kendilerine tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde yetki belgelerini Kuruma bizzat veya kanuni vekilleri vasıtasıyla elden iade ederler. Aksi halde keyfiyet Kurum tarafından Cumhuriyet Savcılığına bildirilir.

(2) Vefat veya gaiplik hallerinde yetki belgeleri geçersiz hale gelir. Bu hallerin nüfus siciline kaydını müteakip yetki belgeleri denetçinin varisleri veya kanuni vekilleri tarafından Kuruma elden iade edilir.

(3) İadeyi gerektiren diğer hallerde yetki belgeleri otuz gün içinde Kuruma iade edilir.

Yetki belgelerinin yenilenmesi

MADDE 19 – (1) Yetki belgesindeki yazıların okunamayacak kadar silinmesi veya belgenin fiziksel olarak kullanılamayacak duruma gelmesi halinde talep üzerine, eskiyen veya fiziksel olarak yıpranan yetki belgelerinin Kuruma iadesi şartıyla, yeni belge verilir.

Yetki belgelerinin zayii

MADDE 20 – (1) Yetki belgesinin yangın, su baskını veya deprem gibi afet halleri ile hırsızlık veya diğer irade dışı sebeplerle zayı olması halinde, denetim kuruluşu ve denetçiler keyfiyeti, ekinde tevsik edici bir belge bulunan yazı ile yirmi gün içinde Kuruma bildirirler.

(2) Herkesçe malum olan mücbir sebep hallerinde bildirim ve tevsik edici belge aranmaz.

(3) Yeni yetki belgeleri, sicile gerekli kayıt konulmak suretiyle yetkilendirilen kişiye teslim edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 21 – (1) Yetki belgelerinin kaybedildiğinin süresi içinde Kuruma bildirilmemesi veya faaliyet izninin iptali halinde, Kurumca uygun görülen haller hariç, yetki belgelerinin süresi içinde Kuruma iade edilmemesi hallerinde denetim kuruluşu ve denetçiler hakkında Yönetmelikte yer alan yaptırımlar uygulanır.

Tebliğ kapsamında yapılacak müracaat, bildirim, itiraz ve diğer işlemlerde usul

MADDE 22 – (1) Meslek mensuplarınca bu Tebliğ kapsamında yapılacak müracaat, bildirim ve itirazlar ile diğer işlemler, elektronik ortamda ve 5070 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinde tanımlanan "Güvenli Elektronik İmza" kullanılarak yapılır.

(2) EYBİS'te elektronik ortamda işlem yapılamaması halinde işlemler, daha sonra elektronik ortama aktarılmak üzere, yazılı ortamda ve Kurumca uygun görülen sürede yürütülür.

(3) Bu Tebliğ uyarınca yapılacak tebliğatlar hakkında 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümleri uygulanır.

Yetki belgelerinin teslim ve tesellümü

MADDE 23 – (1) Yetki belgeleri teslim/tesellüm tutanağı hazırlanarak imza karşılığı yetkilendirilen kişiye teslim edilir ve teslim alınır.

Tebliğde hüküm bulunmayan haller

MADDE 24 – (1) Bu Tebliğde hüküm bulunmayan hususlar Kurum tarafından düzenlenir.

Geçiş dönemi yetkilendirmeleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Yönetmeliğin geçici 1, 2 ve 3 üncü maddeleri uyarınca Kurumca yetkilendirilecek olanlar da yine bu maddelerde yer alan istisna hükümleri saklı kalmak üzere, bu Tebliğ hükümlerine tabidir.

Yürürlük

MADDE 25 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Kurum Başkanı yürütür.